

LENINA KAROGS

Izāk kopā 1990. gada
29. marta
Maksa 3 kap.

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS
UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKKRAKSTS

Nr. 7 (6011)
CETURTDIEN
1990. gada 18. janvārī

Rajona Tautas deputātu padomes sesija

16. janvārī sāka darbu Preiļu rajona jaunā sasaukuma Tautas deputātu padomes pirmā sesija. To atklāja un līdz rajona padomes priekšsēdētāja ievēlēšanai vadīja rajona vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs V. VAGALIS.

Sesijā tika apstiprināta rajona padomes mandātu komisija 5 deputātu sastāvā. Mandātu komisijas priekšsēdētājs deputāts A. SMIRNOVS sniedza ziņojumu par ievēlēto deputātu pilnvaru atzīšanu. Rajona padome nolēma no 64 ievēlētajiem deputātiem atzīt pilnvaras 62 deputātiem. Sakarā ar to, ka saņemtas sūdzības par 2. Aizkalnes vēlēšanu iecirkņa un 21. Riebiņu vēlēšanu iecirkņa komisiju darbību vēlēšanu laikā (pieļauti Latvijas PSR likuma par vietējo padomju tautas deputātu vēlēšanām pārkāpumi), rajona padome nolēma atlikt 37. Aizkalnes vēlēšanu apgabala un 43. Riebiņu vēlēšanu apgabala ievēlēto deputātu R. R. Kavinska un R. V. Kavinska pilnvaru atzīšanu līdz šī jautājuma galīgai noskaidrošanai. Šajā sakarībā sesijā tika izveidota deputātu pagaidu komisija, kurai dotas pilnvaras pieaicināt juristus un citus nepieciešamos speciālistus, uzdots vēlreiz izskatīt visus materiālus un par pārbaudes rezultātiem ziņot rajona padomes sesijā.

Sesijā tika izskatīts jautājums par rajona padomes priekšsēdētāja, viņa vietnieka un padomes sekretāres ievēlēšanu.

Par Preiļu rajona Tautas deputātu padomes neatbrīvoto priekšsēdētāju, aizklāti balsojot, ievēlēja Preiļu 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes priekšnieku deputātu I. MUZIKANTU, par viņa atbrīvoto vietnieku — Līvānu eksperimentālās bioloģiskās rūpnīcas projektēšanas un konstruktoru biroja priekšnieku deputātu J. BOJĀRU, par padomes sekretāri — Preiļu kooperatīvās arodskolas kultūrmasu darba organizatori deputāti V. BRICI.

Sesijā ievēlēja Preiļu rajona Tautas deputātu padomes revīzijas komisiju 5 deputātu sastāvā.

Rajona padome izveidoja šādas pastāvīgās deputātu komisijas: ekonomikas, finansu un ārējo sakaru; lauksaimniecības un pārtikas rūpniecības; tiesiskās kārtības un likumības nodrošināšanas; rūpniecības, sakaru un transporta; ekoloģijas un veselības aizsardzības; sociālās attīstības; izglītības un kultūras. Deputāti apstiprināja pastāvīgo komisiju priekšsēdētājus.

Sesijā izveidoja deputātu pagaidu komisiju (3 deputāti), kura izstrādās priekšlikumus republikas Augstākajai Padomei par alternatīvo karadienestu, reģionālo karaspēku un iekšlietu karaspēka statusu.

Sesijā izveidots Preiļu rajona Tautas deputātu padomes prezidijs šādā sastāvā: I. MUZIKANTS — padomes priekšsēdētājs, J. BOJĀRS — padomes

priekšsēdētāja vietnieks, L. VINDELE — ekonomikas, finansu un ārējo sakaru pastāvīgās komisijas priekšsēdētāja, J. KUPRIS — lauksaimniecības un pārtikas rūpniecības pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs, A. GARJĀNIS — tiesiskās kārtības un likumības nodrošināšanas pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs, J. URTANS — ekoloģijas un veselības aizsardzības pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs, E. MAZJĀNIS — rūpniecības, sakaru un transporta pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs, J. LIĒPA — sociālās attīstības pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs, J. EGLITIS — izglītības un kultūras pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs, J. VUCENS un P. BARKOVSKIS — rajona padomes deputāti.

Deputāti sesijā apsprieda jautājumu par laikraksta «Lenina Karogs» statusu un pieņēma attiecīgu lēmumu (lēmumu publicēsim laikraksta nākamajā numurā).

Sesijā apstiprināta Līvānu un Preiļu pilsētu heraldika.

Pārējo dienaskārtībā iekļauto jautājumu izskatīšanu rajona padome atlika uz sesijas otro daļu. Rajona padomes sesija turpinās darbu 23. janvārī plkst. 10.00 rajona izpilddomniejas zālē.

Jauns masīvs Preiļos

Institūts «Komunālprojekts» izprojektējis jaunu dzīvojamo namu masīvu Preiļos. Tas izvietosies starp Kooperatīva un Valmieras ielām un meliorācijas novadgrāvi pilsētas centra tuvumā. Šajā dzīvojamo namu masīvā tiks būvētas 103. sērijas mājas. Šīs sērijas mājas ir labākās republikā. Mēs savukārt esam paredzējuši uzlabot šo blokseciju arhitektonisko izskatu, paredzot, ka jumta segumā tiks izmantoti arī kārnīņi, bet galvenās ieejas būs arkveidīgas. Šajā dzīvojamo namu masīvā bez dzīvojamajiem namiem pa-

redzēts uzbūvēt krājbankas ēku, gastronomijas veikalu, bērnu telpu bloku, garāžas invalīdiem, sporta sektorus — basketbola, volejbola un tenisa laukumus. Tas viss tiks būvēts pēc individuālajiem projektiem.

Dzīvojamo namu masīvā ir paredzēts uzcelt 405 dzīvokļus. Pirmo 75 dzīvokļu māju ar krājbankas ēku sāks būvēt jau šogad. Nākošais celtniecības darbu posms — gastronomijas veikala celtniecība. Pēc tam būs iespējams kapitāli izremontēt centra gastronomu.

Skola paplašināsies

Pernā gada beigās izveidoja komisiju, kurai vajadzēja ievēlēt vietu, kur celt Līvānu 1. vidusskolas piebūvi. Paredzēts, ka šajā piebūvē izvietosies jaunākās klases ar pilnīgi patstāvīgu ēdambloku, spēļu un gulamistabām.

Šī piebūve tiks celta atsevišķā blokā un atradīsies apzalmotā vietā, kur līdz šim bija matraču izgatavošanas cehs. Skolu un piebūvi savienos pārejas galerija otrā stāva līmenī. Projektu izstrādās Daugavpīlī pēc individuālā variantā. Ņemot vērā labvēlīgo apkārtni, var panākt lielisku arhitektonisko risinājumu un labiekārtot teritoriju, kas ir Dubnas krastā līdz tiltam.

Daudzi līvānieši jau ir ievērojuši, ka pie skolas ēkas Līvānu PMK būvē sporta manēžu.

Par tās nepieciešamību nav jādiskutē.

Gribu informēt līvāniešus, ka jau šodien pēc mūsu iniciatīvas ir izstrādāts projekts slēgtā peldbaseina būvei līdzās Līvānu 1. vidusskolai. Mēs piedāvājam šādu variantu — divas vannas. Viena — sporta nodarbībām, otra iesācēju peldējamībai. Projekts jau gatavs, taču šodien ir cita problēma, — kā to realizēt? Jo tas nav, kā saka, plāna objekts.

Aicinu jauno rajona padomes deputātu sastāvu palīdzēt līvāniešiem īstenot šo ieceri. Peldbaseins domāts ne tikai skolām, bet visas pilsētas iedzīvotāju vajadzībām.

V. NIKOLAJEVS,
rajona galvenais arhitekts

16,5 tūkstoši rubļu — Bērnu fondam

«Latvijas PSR Preiļu rajona agrofirmas «Sarkanais Oktobris» atzinīgi vērtē un atbalsta V. I. Lenina Padomju bērnu fonda telemaratona programmu. Pārskaitām Jūsu kontā 16,5 tūkstošus rubļu.

Agrofirma ģenerāldirektors
R. Kavinskis
Partijas komitejas sekretāre

Z. Aqafonova
Arodkomitejas priekšsēdētāja
T. Gromova

Šāda telegramma 8. janvārī tika nosūtīta pareizticīgo Ziemassvētku telemaratona rīkotājiem un veidotājiem. Pavisam 61,3 miljonus rubļu un 1 miljonu

sterliņu mārciņu 7. un 8. janvārī divdesmit četru stundu garās televīzijas pārraides laikā humānajām Bērnu fonda vajadzībām ziedoja PSRS un ārzemju pilsoņi, organizācijas un iestādes. Neliela daļa — 15 tūkstoši rubļu no agrofirmas materiālās stimulēšanas fonda un pusotra tūkstoša rubļu no mūsu arodbiedrības organizācijas līdzekļiem caur Preiļu rajona Agrorūpniecisko banku pārskaitīta

Agrofirma „Sarkanais Oktobris”

šajā kontā arī no mūsu kolektīva.

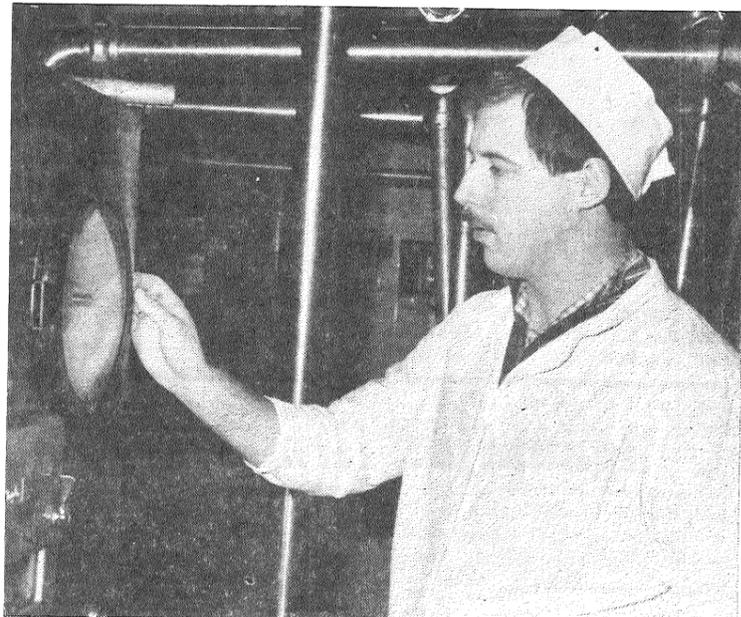
Konts Nr. 707813 MF 299093 būs atvērts līdz 10. februārim, tāpēc kopējai summai vēl ir iespēja pieaugt, jo cilvēku atsauce ir ļoti liela.

Maskavū apmeklēja mūsu agrofirmas kolhoza «Sarkanais Ok-

tobris» lielfermas «Progress» kolektīva pārstāve Antoina Loginova. Uz galvaspilsētu viņa bija aicināta, lai par savu krietno darbu saņemtu PSRS Valsts prēmiju.

A. Loginova ir otra darba darītāja salmniecība, kura izpelnījies šo augsto atzinību.

(«Jaunais Ceļš»)

Agrofirma «Sarkanais Oktobris» Preiļu siera rūpnīca aizvadītajā gadā ražošanas uzdevumus izpildīja, bet atsevišķi cehi tos ievērojami pārsniedza.

Visraženāk strādājuši sviesta ceha ļaudis. — plānoto 2 800 tonnu vietā sarāžotas 3 182 tonnas. Plāna izpilde — 113,6 procenti.

Sasniegtais, protams, ir visu cehā strādājošo veikums, tomēr īpaši jāuzteic sviesta gatavotāja Zenta Putāne, aparātu uzraudz Jānis Timošenko (augšējā attēlā) un kontroles, mērīinstrumentu un automātikas iecirkņa atslēdznieks Jānis Jaudzems (attēlā pa kreisi).

J. SALNAVIEŠA foto

Kāds sociālisms mums vajadzīgs?

Aplūkojot jautājumu par to, vai Latvijā vajadzīgs vai nav vajadzīgs sociālisms, nevar apiet citu jautājumu, proti, par kādu sociālismu vispār ir runa. Gandrīz 20 gadus pētīdams sociāldemokrātisko problemātiku, esmu atradis ne mazāk kā desmit sociālisma koncepcijas — sākot no etatiskā līdz pašpārvaldes sociālismam. Akadēmiķis Sataļins reiz palūdza savus jaunus līdzstrādniekus saskatīt sociālisma teorētiskās «pasugas», un arī viņi pārliecinājās, ka runa ir par daudzskaitli («Literaturnaja gazeta» 11.X.89).

Nemot vērā visu šo daudzveidību, personiski es uzskatu, ka runa galvenokārt ir par diviem pieejas pamattipiem pret sociālismu. Pirmais — tas ir utopiskais. Tas simtiem gadu brieda apspiesto masu apziņā un atspoguļoja utopiskajos sacerējumos («Kampanella, Mors un citi»). Pēc tam tika mēģināts šo utopiju zinātniski pamatot: ar to nodarbojās marksisms. Šīs pieejas pamatjēga — taisnīga sabiedriskā produkta sadale uz kopīpašuma bāzes, cilvēka ekspluatācijas likvidēšana.

Sabiedriskās un rūpnieciskās attīstības paplašināšanās XX gadsimtā, spēja sarāžot materiālos labumus arvien isākā darba laikā, iespējas panākt dzīves apstākļu uzlabošanu arī kapitālisma apstākļos veicināja jaunu sociālisma traktējumu rašanos. Viens no šī virziena spilgtākajiem pārstāvjiem bija E. Bernšteins, kurš paziņoja, ka sociālismā galvenais nav radīt apstākļus nonivīlētāi sadalei, bet gan centieni piepildīt ar reālu saturu pamatvērtības, kas nosaka cilvēka esmi — brīvību, taisnīgumu, solidaritāti. Nav iespējams noteikt konkrētu šo mērķu sasniegšanas robežu, jo līdz ar sabiedrības attīstību mainīsies, paplašināsies un padziļināsies cilvēka priekšstati par šīm vērtībām. Taču tie jāievēro galvenais nosacījums, lai tās realizētu. Sociālisms var būt tikai demokrātisks. Bez demokrātijas nav sociālisma.

Tas tika teikts gadsimta sākumā, un viss nākamais vācu sociāldemokrātijas teorētiskais posms attīstījās otrā pieeju sadursmēs. Pēc otrā pasaules kara Vācijas sociāldemokrātiskā partija atkal iekaroja stabilas pozīcijas sabiedrībā, sāka vadīt daudzu VFR zemju, pilsētu, kopienu valdības. Te sociāldemokrātija sastapās ar nepieciešamību samērot teoriju ar realitāti: vai nu saskaņā ar pirmo pieeju iestāties par ražošanas līdzekļu sabiedriskošanu, politisko struktūru grozīšanu (ko iedzīvotāji diez vai atbalstītu vēlēšanu gaitā) vai arī savas darbības pamatā atklāti likt otro pieeju un virzīties uz demokrātisko sociālismu pastāvošās tirgus saimniecības un pārstāvētības demokrātijas apstākļos. Iedarbojoties uz to tikai tik lielā mērā, kādā tas veicina Vācijas sociāldemokrātiskās partijas vērtību nostādnu — brīvības, sociālā taisnīguma, solidaritātes piepildīšanu ar reālu saturu.

Kongresā Bādgodesbergā Vācijas sociāldemokrātiskā partija, pieņemot principu programmu, izvēlējās otro pieeju. To sāpīgi uzņēma gan paša partija, gan ārpus tās. Bija arī tādi, kas izstājās no partijas (kā lai neatceras mūsu situāciju nēpa laikā, kad bija pat pašnāvības gadījumi, protestējot pret «pagriezienu uz kapitālismu»). Taču pagāja 30 gadi, un dzīve apstipri-

nāja VSDSP teorētiskā kursa pārskatīšanas nepieciešamību. Sociāldemokrāti nostiprināja savas pozīcijas, vadīja VFR valdību, spēra daudzus svarīgus soļus; arī ārpolitikā, bez kā nebūtu iespējama politiskā klimata atveseļošana Eiropā.

Notikumu attīstība nostādīusi mūs tādas pašas nepieciešamības priekšā. Kāpēc? Atgādināšu, ka pirms nāksanas pie varas 1917. gadā mūsu partija savā brunojumā ņēma pirmo — sadales pieeju uz sabiedriskošanu bāzes. Uzturēdamies teltī Razlivā, divus mēnešus pirms oktobra notikumiem Lenīns raksta savu pazīstamo darbu «Valsts un revolūcija», kurā daudzviet balstās uz ne mazāk pazīstamā K. Marksa darba «Gotas programmas kritika» nošādnēm. Pēc tam, sākas šīs pieejas realizācijas fāze «kara komunisma» politikā, kas acīm redzami parādīja: subjektīva, ārpus tirgus attiecībām pastāvoša sadale — kam, cik un par ko maksāt — neizbēgami rada sadalītāju starpslāni, bet no otras puses — darbalaužu attieksmes maiņu pret darbu. Centieni panākt subjektīvi izraudzītu mērķu realizēšanu un piespiest cilvēkus strādāt atbilstoši ideoloģiskajai koncepcijai rada milzīgu daudzumu kontrolieru un kontroles instanču. Cilvēku nevēlēšanās akceptēt mērķus un izpildīt uzliktos noteikumus un instrukcijas izraisīja represīvā mehānisma izveidošanu. Rezultātā virs sabiedrības izaug starpslānis ar sadales, kontroles un represīvajām funkcijām uz sadales sociālisma ideoloģisko postulātu bāzes. Sabiedrībai radās draudi tikt ierautai totalitārās lamatas.

Pirmais šīs briesmas saskatīja Lenīns, un tas atspoguļojas viņa pēdējo gadu darbos. Viņš pārliecinājās, ka ar vienu pašu entuziasmu ir par maz, kad cilvēks jāieinteresē, bet materiālā ieinteresētība realizējas tikai caur tirgus mehānismu, kas, trūkstot monopolismam, parāda patērētā darba reālo vērtību ražošanas un pakalpojumu sfērā. Tas arī rosināja Lenīnu pazinot par nepieciešamību pārskatīt «visus mūsu viedokļus par sociālismu». Visus. Lenīns lieliski redzēja pie kā var novest tirgus, ja nav pienācīgas valsts kontroles (īpaši nemot vērā to situāciju, kādā tolaik atradās Eiropas valstis). Tāpēc viņa otrais svarīgais secinājums bija: nepieciešama civilizētu kooperatoru iekārta, t.i., bez tām klūmēm, kas bija raksturīgas kapitālismam tā «mezonīgās attīstības» fāzē pagājušajā gadsimtā, un principiāli jaunos apstākļos, kad vara un tātad arī regulējošās funkcijas atrodas darbalaužu pārstāvju rokās. Nepa mēģinājuma ekonomiskais efekts ir vispār zināms. Valsts spēja šā laikā izkļūt no sabrukuma, paēdināt un apgērbt iedzīvotājus, radīt uzkrājumu rūpnieciskajam izrāvienam.

Taču pārsvaru guva sadales pieeja, un mēs nokļuvām tajās totalitārējās lamatas, par kurām jau brīdināja Zamjatins («Mēs») un Platonovs («Cevengura», «Būvbedre»), bet Rietumos Orvels («Dzīvnieku ferma», «1984»). Pēc Staļina nāves rep-

resīvie režīma mehānismi pakāpeniski sāka vājināties, taču pats sadales princips palicis administratīvi komandējošās sistēmas veidā, kas, neraugoties uz visiem pārbūves piekrišanu pūlīņiem, cenšas noturēt savas pozīcijas. Un tas notiek pat ne atsevišķu administratīvu komandējošās sistēmas dalībnieku launa nolūka, bet gan pašas sadales sociālisma ideoloģiskās, un atbilstoši ekonomiskās, loģikas dēļ.

Kā virzīties tālāk? Kādam sociālismam dot priekšroku?

Personiski es sabiedriskajā diskusijā saskatu trīs pamatvirzienus.

Pirmais — pilnveidot sadales sistēmu, nostiprināt disciplīnu, vairāk līdzekļu piešķirt lauksaimniecībai («atdot pilsētas parādu laukiem»), neatkāpties no šķiriskajiem principiem. Bet tas ir strupceļa variants, kas ved uz nekurienu, uz vēl vienām totalitārām lamatām.

Otrais — atgriezties pie «leņiņiskā sociālisma modeļa». Taču Lenīns nepaspēja radīt jel kādu viengabalainu jaunu sociālisma modeli, īpaši politikas jomā, jo, proti, turētās pie kaut kādas īpašas darbalaužu pārvaldes formas savienojumā ar visām varas funkcijām — likumdevēju, izpildvaru, kontroles varu. Tāpēc pievērsšanās pagātnēi nevar mūs uzvedināt uz mūsdienīgu sociālisma redzējumu, kaut arī tieši Lenīns tam devis svarīgākos impulšus — nepieciešamību radikāli pārskatīt sociālisma koncepciju, pievērsties tirgus mehānismam.

Visbeidzot, trešais (tas ļoti tuvs sociāldemokrātiskajam) virziens ir orientēts nevis uz kaut kādu modeli, bet uz tādu apstākļu nodrošināšanu sabiedrībā, kur cilvēki ir brīvi, kur viņš izjūt sociālā taisnīguma principu darbību, kur viņš ir solidārs attiecībā pret citiem cilvēkiem un tautām — tuvām un tālām. So virzienu es nosauktu par demokrātisko sociālismu. Šādai pozīcijai ir daudz saskarsmes punktu ar «leņiņisko sociālisma modeli».

Kas pirmām kārtām būtu jā dara, ievērojot trešo pamatvirzienu? Pirmkārt, jāatsakās no visiem mītiem. Teorija jāpadara atbilstoša realitātei: nevar prasīt no marksisma klasiķiem, lai viņi to izdarītu mūsu veltā. Jādomā pašiem, jāvadās no principiem, ko meitas Zenijas sastādītajā anketā izvirzīja Markss — pats visu apšaubī.

Otrkārt, jāatzīst, ka sekmīga virzība uz sociālismu iespējama tikai ekonomiska un politiska plurālisma apstākļos. Šādos apstākļos, piemēram, sāka dzīvot Somija pēc atdalīšanās no Krievijas impērijas 1917. gadā. Kam ir acis, pats vār sašūdināt!

Treškārt, jāatzīst, ka tiesības vadīt PSKP jāiekaro politiskā konkurencē ar citām partijām un citām sabiedriskajām organizācijām. Esmu pārliecināts, ka tikai šādas cīņas nepieciešamība izvedīs to no ideoloģiskā un politiskā sastinguma. Pagaidām partijas aparāts slēpjas kabinetos un nevēlas iziet pie tautas.

Ceturtkārt, pienācis laiks atzīt:

komunistiskā utopija, proti, ka pilnībā tiks apmierinātas visu arvien pieaugošās prasības, nav realizējama. Sociālisms pats par sevi ir pietiekami augsts mērķis, un tā realizēšanai paies neapverama nākotne (ja nenotiks atomkarš vai kāda cita katastrofa). Viens no galvenajiem iebildumiem tiem, kas audzināti sadales sociālisma ideoloģiskajās dogmās: vai atgriešanās pie tirgus mehānisma nenozīmē atgriešanos pie kapitālisma. Atgriešanās pie kapitālisma nebūs iespējama kaut vai tāpēc, ka Rietumu sabiedrība jau vairs nav tā laupītāju ekspluatatoru sabiedrība, kurās veidolu mūsu propaganda gadu desmitiem perināja masu apziņā.

Rietumu sabiedrībā ir vesela virkne principiāli jaunu parādību. No tām es izceltu septiņas.

1864. gadā Markss, komentējams bulļu par strādnieku dzīvi Anglijā, Pirmās Internacionāles «Dibināšanas manifestā» raksta, ka likumdošanas ceļā panāktās desmit stundu darba dienas apstiprināšanas rezultātā strādnieku šķiras politiskā uzvarējusī buržuāzijas politiskā jomā. Šajā gadsimtā strādnieku šķira attīstījusi tālāk šo uzvaru. Tagad darba diena rietumvalstīs ir astoņu stundu gara. VFR sociāldemokrāti izvirza prasību par sešu stundu darba dienu ar 30 stundu darba nedēļu. Darba laika samazināšana būtiski ietekmēs strādājošā personības veidošanos, ļaus viņam paplašināt garīgo un kultūras apvārni, kļūt par vispusīgi attīstītu individu.

«Salīdzinošā un absolūtā» proletariāta dzīves līmeņa pazemināšanās vietā notikusi algoto strādājošo dzīves līmeņa paaugstināšanās. Viņu darba algaturpina palielināties, lai arī neatlaidīgā cīņā ar uzņēmējiem.

Uz naudas maisiem sēdošo magnātu kapitālistu laiks aiziet pagājībā. Mūsdienu korporāciju līdzīpašnieki ir tūkstoši, pat desmitiem tūkstošu cilvēku. Īpašuma sabiedriskošanās notiek arī citā plaknē, kad viena vai cita uzņēmuma darbinieki pakāpeniski kļūst par ražošanas kapitāla līdzīpašniekiem. Es jau nerunāju par daudzajiem kooperatīviem. Kapitāla demokrātizācija notiek ista revolūcija.

Valsts uzņemas svarīgāko ekonomisko, finanšu un sociālo procesu regulēšanas funkcijas. Šīs regulēšanas apjoms var samazināties (pār ko iestājas nekonservatīvās orientācijas partijas), bet pati funkcija tomēr paliek nemainīga.

Valsts uzņemas saistītas atbilstošās sabiedrībā pastāvošās aktuālākās sociālās problēmas. Piemēram, sociālais budžets VFR 1988. gadā bija 635 miljardi 272 miljoni marķu (1960. gadā — 68 miljardi 943 miljoni marķu). Šie līdzekļi tika izlietoti šādi: pensijas, apdrošināšana slimību un nelaimes gadījumos, bezdarbnieku pabalsti, nauda bērnu uzturēšanai un audzināšanai, palīdzība jaunatnei, sociālā palīdzība, pabalsti īres maksai, palīdzība lauku vec-

jiem laudim, palīdzība kara upuriem utt. Citiem vārdiem, izveidota apjomīga sociālās valsts sistēma.

Pastāv pārstāvētības politiskā sistēma, kas jau sen vairs nav tikai buržuāziska vien, bet ļauj visiem iedzīvotājiem slāņiem efektīvi aizstāvēt savas intereses, izvirzot attiecīgās pārstāvju dažādu līmeņu varas orgānos.

Visbeidzot, demokrātija arvien vairāk izplatās tieši darba vietās. Pastāv uzņēmumu padomes, kas kopā ar arodbiedrībām efektīvi cīnās par algoto darbinieku tiesībām. Jā, šajā lomā dažkārt cīna ir smaga, un tomēr ekonomiskā demokrātija arvien vairāk iekaro savas tiesības.

Aplūkojot šīs septiņas kapitālismam jaunās parādības un neizmirstot tās problēmas, kas pastāv (starp tām pirmām kārtām bezdarbs), jājautā pašam sev: kā dēvēt šādu sabiedrību? Vai te der pastāvošie apzīmējumi? Domāju, ka mēs atrodamies uz daudzu stereotipu pārskatīšanas sliekšņa. Pagaidām es pats sev dēvēju šādas sabiedrības par postkapitālistiskām. Atsaušanās no tradicionālā kapitālisma vērojama pārsvarā tajās valstīs, kur ilgu laiku pie varas atrodas sociāldemokrāti.

Tāpēc bažas par to, ka iespējama atgriešanās pie «mezonīgā», «eksploatoru» kapitālisma, nav pamatotas, jo tāda tagad nav. Bet mūsu pseidokooperatīvās spēles ar «šašliku-tirgoņiem» ir nožēlojama parodija par tirgu — administratīvās birokrātijas izlolotais auglis. Bet ko no mums var prasīt? Tāpat kā nevar dirģēt orķestri cilvēks, kurš nekad nav redzējis notis, tāpat nevar regulēt sarežģītu tirgus attiecību mehānismu cilvēks, kurš nevēlas šķirties no viņam tik tikamajiem sadales ekonomikas likumu jēdzieniem. Te vai nu jāpār kvalificējas, vai jāatdod sava vieta citam.

Ir vēl vienas bažas: sak, politiskais plurālisms novājinās to organizāciju pozīcijas, kas aizstāv darbalaužu intereses, piemēram, samazinās padomju lomu. Bet kurš gan ir teicis, ka visu līmeņu padomju ietvaros nevarētu darboties tur ievēlētie dažādu partiju un sabiedrisko organizāciju pārstāvji? Mēs visi lielā kā vai mazākā mērā esam strādājošie. Un tam, kas patiešām kompetenti atspoguļo mūsu intereses, nav jābaidās no politiskās konkurences.

Vis teiktāis vedina mani uz galveno domu: mums ar svaiģiem acīm jāskatīties uz no tiekošo. Mums jāsapņemas un jābūt tik drosmīgiem, kādi bija VFR, sociāldemokrāti, pieņemot savu principu programmu Bād-godesbergā 1959. gadā. Mums jāizdara teorētiskais izrāviens. Bez skaidriem, bet galvenais, bez patiešām un pārliecinātiem mērķiem nevar būt virzības uz priekšu.

P. S. VFR sociālā budžeta skaitli ņemti no krājuma «1989. Zahlen zur Wirtschaftlichen Entwicklung der Bundesrepublik Deutschland». Izdevējs: Institut der deutschen Wirtschaft Köln, 1989.

B. ORLOVS,

vēstures zinātņu doktors,
PSRS ZA Sabiedrisko zinātņu
pētniecības institūta sektora
vadītājs
Maskava

(«Rīgas Balss»)

Igaunija: firma — droša starpniecība

Padomju Savienībā pirmā saimnieciskā aprēķina ārējās tirdzniecības apvienība «Estimpex», kas gandrīz pirms trim gadiem tika nodibināta Tallinnā, spraudusi sev mērķi palīdzēt uzņēmumiem nodibināt tiešus sakarus ar ārzemju partneriem, mācīt ekonomistiem un saimnieciskajiem darbiniekiem brīvās uzņēmējdarbības likumus. Firma apkopo pirmos rezultātus. Tas zināmā mērā ir saistīts ar nosvīnētajiem jurģiem — apvienība pārcēlusies uz jaunām telpām.

Viena no partnerēm — Polijas firma «Budimex» beiguši restaurēt veclaicīgu savrupmāju Tallinnas centrā, kur tagad mājvietu radusi apvienība «Estimpex».

Ieradušies Igaunijā, ne tikai pieredzējuši biznesmeni, bet arī iesācēji šajā sfērā no PSRS vai ārzemēm ar firmas palīdzību var atrast sev piemērotus partnerus. Seit uzstādītie teletai, telefaksi un ESM uztur sakarus ar vairāk nekā 300 partnerfirmām ārzemēs un ar tādu pašu uzņēmumu un organizāciju skaitu Padomju Sa-

imēnā. Sajos gados radušies partneri Amerikas Savienotajās Valstīs, Vācijas Federatīvajā Republikā, Francijā un daudzās citās pasaules valstīs. Pagājušajā gadā vien ārējās tirdzniecības apvienība noslēdza tiešus līgumus un kontraktus par 60 miljoniem valūtas rubļu.

Ar mūsu starpniecību daudzu PSRS republiku uzņēmumi pārdod uz ārzemēm naftas produktu atlikumus, zemas kvalitātes kokmateriālus, rotaļlietas,

audumus, trikotāžu, sporta piederumus, klavieres un daudzas citas preces, — pastāstīja plerobežas tirdzniecības grupas direktore Lea Todesone. Šī grupa ir viena no piecām grupām, kas izveidotas apvienībā «Estimpex».

Apvienības «Estimpex» darbībā svarīga vieta ir PSRS ekonomistu un saimniecisko darbinieku iepazīstināšanai ar brīvās uzņēmējdarbības likumiem. Tiek rīkoti semināri, simpoziji un tikšanās ar rietumu biznesmeņiem. Viņi lasa lekcijas un vada praktiskās nodarbības mērķētina un reklāmas organizēšanā.

Klausītāju vidū ir lielu PSRS uzņēmumu un apvienību pārstāvji, kooperatori un pat skolēni. Daudzi topošie menedžeri mācās ārzemēs.

Ar šā gada 1. janvāri republikai pārejot uz saimniecisko aprēķinu, palielinās firmas kā starpniecības nozīme. Izantojot mūsu tirgus pārzināšanu un ārzemēs nodibinātos kontaktus, apvienība «Estimpex» cer kļūt par sava veida tiltu, kas savienos Rietumu un Austrumu ražošanu un tirdzniecību.

LATINFORM preses dienests

ŠODIENAS politisko kaislibu gaisotnē sports it kā palicis kaut kur nostāk. Un tomēr. Rajona sporta dzīvē virs mūžīgais nemiers. Teiksiet, tas ir labi, jo pašpmierinātība nebūt nevirza ne sporta, ne kādas citas sfēras attīstību.

Diemžēl tas tā nav, ka darbs letu no rokas. Es negribētu atkārtoties un nosaukt, teiksim, pagājušā gada vai arī iepriekšējo gadu rezultātus galvenajās sacensībās. Tos visi zinām.

Mēs zinām iemeslus, diskutējam, strīdamies, nepieņemam vienu otru piedāvātos variantus sporta dzīves pārorganizēšanai. Meklējam it kā kopsaucēju, bet patiesībā nonākam vēl dziļāka krīzē.

Mēģināšu pamatot savas domas. Protams, man var nepiekrīst, taču pašreizējā situācija sporta biedrībā «Vārpa» ir bezcerīga. Var pat teikt, ka biedrība nonākusi uz iznīkšanas robežas. Lai gan pavisam nesen arī mūsu rajona sporta aktīva delegācija brauca uz «Vārpas» atdzimšanas konferenci Rīgā, un pēc tās daudzliem šķita, ka kolhozi un padomju saimniecības nems savu sporta biedrību kārtīgā paspārnē.

Nekas tamlīdzīgs rajonā nav noticis. Gluži otrādi. Pašlaik sporta biedrības kasē ir 7 tūkstoši rubļu. Gada beigās 6 tūkstošus rubļu sporta biedrības attīstībai ieskaitīja padomju saimniecība «Rudzāti», bet rajona starpsaimniecību celtniecības organizācija — tūkstoti. Paldies par to pašu. Jo citas — bagātākas organizācijas un saimniecības — nedeva ne rubli. Kaut gan runātāju un kritizētāju, ka rajona sporta dzīve neiet, netrūkst.

Tiesa gan, var pārmest pašreizējai «Vārpas» vadībai, ka saimniecību, uzņēmumu paslīdēt ir arī tās vaina. Ir jāsadarbības, jānoslēdz abpusēji izdevi-

gi līgumi. Galu galā — jāsakārto sava saimniecība, jāpārskata darbinieku pienākumu sadale. Teiksim, priekšsēdētāja pirmās un galvenais pienākums būtu finansālo un ekonomisko jautājumu risināšana. Pašreizējais «Vārpas» priekšsēdētājs Roberts Kočers daudz darba laika veltījis tūrisma organizēšanai, bet biedrības «kases» nostiprināšanu atstājis paspārnē. Praktiski nav arī sadarbības ar saimniecību un uzņēmumu fizkultūras kolektīviem.

Var sūroties, ka sporta bied-

Es neredzu citu iespēju, kā jau tuvākajā laikā lūgt palīdzību Līvānu uzņēmumu direktoru padomei sporta biedrības finansēšanā, garantējot Līvānu pilsētas vajadzību ieviešanu. Diemžēl pagaidām tālāk par domu, ka jābrauc uz Līvāniem, «Vārpa» nav tikuši. Tāpat ir arī ar saimniecību vadītājiem.

Tomēr jācer, ka Līvānos saprot, ka daļa viņu atvēlēto līdzekļu ir iztērēta šīs pilsētas vajadzībām. Pilsētā darbojas «Vārpas» bērnu un jaunatnes sporta skolas grupas vieglatlēti-

kompleksa darbinieku arodkomiteja labprāt atbrīvotos no šādas misijas. Kā būs tālāk? Meklēt iespēju grupu atvēršanai jaunatnes sporta skolā? BJSS direktors J. Boļšakovs to piedāvā. Jā, bērnu grupas varētu finansēt no rajona budžeta. Bet ko darīt ar tiem, kuru vecums pārsniedz skolas gadus? Paturēt pie «Vārpas» vai SCO? Man liekas, ka udensslēpošanas sekciju vajadzētu nevis sadrumstalot, bet gan meklēt kompromisa variantu.

Otra halle bija paredzēta bērnu un jaunatnes sporta skolai. (Līvānos), bet trešā — Preiļu 2. vidusskolai. Taču republikas sporta komiteja Preiļiem trešo halli nedošot, jo, lūk, pirmā nesot bijusi vajadzīga...

Lūk, tādi mēs esam sava rajona saimnieki. Un kā saimniekojam, tāds arī rezultāts. Tieši tāpēc rajonā vajadzīgs kopīgs sporta dzīves organizators.

Atkal tiek cīlāta ideja par sporta apvienību. Soreiz iniciatīvu uzņēmies sporta biedrība «Vārpa» un, var teikt, arī sporta komiteja (jo R. Kočers uz puslodzi veic komitejas priekšsēdētāja pienākumus). Izveidota darba grupa, kura izstrādās rajona Tautas deputātu padomes un arodbiedrību fiziskās kultūras un sporta apvienības «Vārpa» nolikuma projektu. Tuvākajā laikā, iespējams, notiks rajona sporta aktīva sanāksme, kur vēlreiz tiks runāts par šādu apvienību. Savas domas, acimredzot, teiks arī rajona padomes deputāti.

Apvienībai, ja tā tiks izveidota, būs rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas nodaļas tiesības, un tā atbilstoši attiecīgiem nolikumiem un Statūtiem veiks rajona fiziskās kultūras un sporta komitejas un sporta biedrības «Vārpa» rajona padomes funkcijas. Tā noteiks sporta veidu attīstību un līdzekļu sadali.

Protams, naivi cerēt, ka apvienība varēs pastāvēt par rajona budžeta līdzekļiem. Tādā galvenā nozīme būs labprātīgām kolektīvu biedru iemaksām un pašu nopelnītajam. Ja to nebūs, tad apvienība būs vienkārši izkārtnes maiņa un nekas vairāk.

A. ILJINA

Sports ● ● ● Ieilgusi diskusija vai Kad uzliks punktu uz „i”

rību finansiāli nevēlas atbalstīt Līvānu uzņēmumi. Taču neizmirsīsim, ka tieši līvānieši ar saviem līdzekļiem pēdējos gados «Vārpu» uzturēja. Bet kas tad noticis šobrīd? Domāju, neapmierinātību radījis tas, ka «Vārpa» joprojām nav iedalījusi solīto instruktora štata vienību Līvāniem. Jau labu brīdi šāda iespēja ir, tomēr atbilstošs cilvēks darbā nav pieņemts. Acimredzot, arī tāpēc, ka pašlaik biedrībā ekonomē katru kapeiku, lai būtu ko izmaksāt algās. Bet pašreizējā finansiālajā situācijā (ja nekas nemainīsies) esošie «Vārpas» darbinieki algu saņems vēl kādu mēnesi, divus, varbūt — trīs... Un tad? Tad, droši vien, «Vārpa» vairs nebūs neviena darbinieka.

kā. Ar bērniem strādā treneris Jāzeps Lazdāns. Bet vai šīs grupas varēs darboties arī turpmāk, ja pietrūkst līdzekļu to uzturēšanai? Līvāniešiem par to der padomāt, iekams teikt kategorisku «nē» līdzekļu ieskaitīšanai biedrības budžetā.

Finansiālās un citāda veida grūtībās nonākuši udensslēpotāji. Šodien dažādās auditorijās tiek spriests par to, kā nodrošināt viņu vajadzības. Preiļu starpsaimniecību celtniecības organizācija joprojām uzņemas Eikša udensslēpošanas bāzes celtniecību. Vienlaikus SCO ir uzskūsi sporta zāles būvniecību. Pilnīgi nodrošināt bāzi ar štata darbinieku algas fondu SCO šodien nevar. Arī agrorūpnieciskā

Nu jau vairākus gadus rajonā nav fiziskās kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja. Pa šo laiku esam piedalījušies dažādās diskusijās par sporta dzīves reorganizēšanu. Bet kopsaucēju tā arī neesam atraduši, un tagad šis jautājums atkal kļuvis aktuāls. Jo, izrādās, bez kopīga saimnieka un koordinatora sporta dzīvē rodas haoss. Tikai viens piemērs: mūsu rajonam bija iedalītas trīs saliekamās sporta halles. Vienu mūsu rajona darboni ar kolhoza «Dzintars» (pirms sadalīšanas) starpniecību pārdeva firmai «Latvija». Un tagad trūkst drosmes atzities, kāpēc tas bija nepieciešams un kam tas bija izdevīgi. Turklāt šis darījums tika rūpīgi slēpts.

● Sogad mūsu novadniekam, Latgales atmodas kustības dalībniekam un darbiniekam, valsts un sabiedriskajam darbiniekam, literātam un juristam Jurim Pabērzam aprit 99. gadskārta.

JURIS PABĒRZS (literāro darbu autora pseidonīms Klaidūns, Kūrmis, Zamdaga u. c.) dzimis 1891. gadā (miris 1961. gadā) Daugavpils apriņķa Kalupes pagasta Pabērzos. Te ir viņa istā dzimtene, taču nevis kādā sādžā, bet gan viensētā, kas tā laikā Latgales apstākļos bija retums. Patiesībā tās bija divas lauku viensētas, divas atsevišķas saimniecības. Lai būtu drošāka dzīvošana (tuvāk par kilometru nebija nevienas dzīvas dvēseles, turklāt mājas atradās (un pašreiz atrodas) pašā Kalupes — Arendoles meža malā, abu saimniecību ēkas, katra ar četrstūrveida pagalmu, bija sabūvētas cieši kopā. Veciem, diženiem kokiem apaugušais pakalns, uz kura nomītinājušās šīs mājas, arī šodien izskatījās kā mazs, ar augošu koku žogu apjots, cietoksnis, kur nelūgts un nemānīts neieklūs ne zvērs, ne cilvēks.

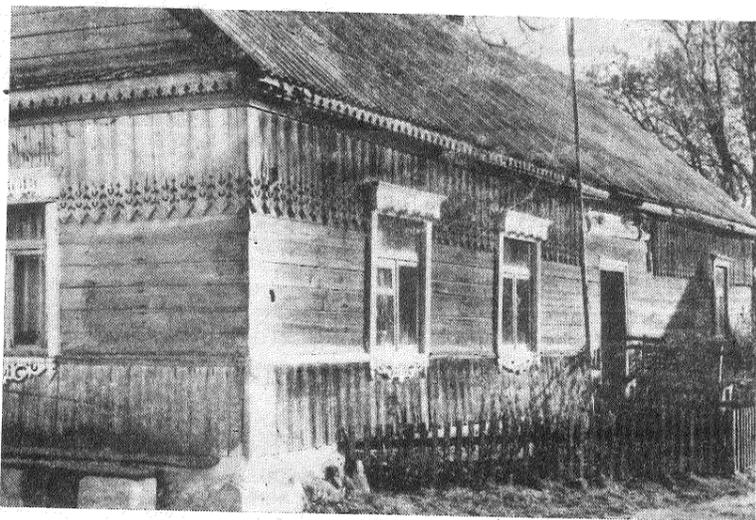
Vienās mājās dzīvoja Pabērzi, otrās Baiķi, tāpēc apkārtējie ļaudis šo vietu vēl tagad sauc gan par Pabērzēm, gan par Baiķu kalnu.

Nav vairs, kas pastāsta par Pabērzu dzimtu, — kad viņu tālie priekšteči sākuši šeit dzīvot, un no kurienes viņi nākuši. Viņi (Juris Pabērzs, viņa brāļi un māsa, arī kaimiņi Baiķi) zināja, ka abas dzimtas šeit dzīvojušas kopš seniem laikiem.

Sajā visai vientuļajā, toties romantiski gleznainajā vietā (pakalnā) aizritējusi Jura Pabērza bērnība un agrā jaunība. Te sākušās zemnieku bērniem obligātās ganu un mazāk obligātās skolas gaitas. Skola bija patālu — Kalupē, uz kurieni gandrīz visus sešus kilometrus veda meža ceļš.

Kad Kalupes tautskola bija pabeigta. Jurim Pabērzam vajadzēja izšķirties: ko darīt tālāk? Palikt mājās? Bet ģimenē bija vēl četri par viņu vecāki brāļi, divas vecākas un viena jaunāka māsa. Jura tēva sēta, tā laika apstākļos un iespējās vērtējot, bija samērā turīga, tomēr lielo ģimeni uzturēt un apbarot nespēja. Viens no Jura brāļiem toreiz jau dzīvoja Pēterpilī, bija daudz maz iekārtojies. Uz turieni tad arī bija jādodas Jurim. Jo vairāk par visu pasaulē viņam gribējās mācīties.

Turpat mājās pašmācības ceļā nostip-

Latgālieša ceļš mūžībā...

rinājās un papildinājās zināšanas, Juris Pabērzs devās uz Pēterpili un, izturējies pārbaudījumus, iestājās Svētās Katrīnas ģimnāzijā.

Kāpēc tieši šādā mācību iestādē, ko uzturēja un pārraudzīja katoļu baznīca? Šī skola bija populāra ar saviem augsti kvalificētajiem pedagogiem. Ipaši labā līmenī bija svešvalodu apguve. Arī tāpēc, ka iznāca lētāk nekā oficiālajās «krona» skolās, jo materiāli nenodrošināto ģimeņu bērņus vispār atbrīvoja no skolas maksas.

Protams, vairums skolēnu bija poļi, samērā daudz bija lietuvieši, bet arvien lielāks kļuva arī jauno latgāliešu, galvenokārt, strādnieku bērņu pulks. Tajā skaitā arī Jura nākamā dzīvesbiedre Veronika, dzimusi Kalupes pagasta «Keišu solā» (mūsu pusē sādžas sauc par salām, droši vien no tiem laikiem, kad nepārredzamu mežu vidū iekoptie līdumi atgādināja no pārējās pasaules nošķirtas salas). Kalupes ezera malā.

Vēlāk, pēc ģimnāzijas beigšanas, Juris Pabērzs studē tieslietas Pēterpils universitātē. Studiju gadi (1912. — 1917. g.)

Jurim bija arī raženas literārās darbības laiks. Kā ģimnāzists un students viņš aktīvi piedalās latgāliešu nacionālās atmodas kustības vadošo darbinieku pasākumos. Pa istam viņa literārā darbība, dzejoļu rakstīšana sākās ģimnāzijas gados, pirmie mēģinājumi tapuši vēl agrāk, tēva mājās. Bet tā bija tikai tāda bērnišķīga jūsmas izpausme, ko pārdzīvojuši daudz, arī tie, kas nekad nav par dzeiniekiem izauguši un nav pat nopietni pūļējušies par tādiem kļūt.

No visiem nacionālās atmodas rakstniecības darbiniekiem Juris Pabērzs dailiteratūrā ir devis visvairāk. 1913. gadā atsevišķā izdevumā iznāca viņa pirmais dzejoļu krājums «Pavasara skaņas». Plānā grāmatīņa bija pirmā dzejas grāmata ne tikai pašam Jurim Pabērzam, bet arī visai latgāliešu rakstītājam literatūrai. Kā tādām šim krājumam ir paliekoša, Ipaša vieta mūsu literatūrā.

Pirmais pasaules karš pārtrauca latgāliešu nacionālās atmodas kustību, jo visiem ievērojamākajiem tā laika rakstniecības darbiniekiem bija jādodas karā.

● Juris Pabērza tēva mājas «Pabērzos»;
● Juris Pabērzs dažus gadus pēc tieslietu studijām Pēterpilī.

AUTORA foto

Tajā laikā vienīgā latgāliešu avīze «Dryva» savos rakstos galveno vērību veltīja kara notikumiem. Kara briesmas drīz vien tuvojās arī Latgalei. Un jau 1915. gadā Daugavpils apvidū dzīvojošie Latgales zemnieki devās bēgļu gaitās. Bija jāgādā par palīdzības sniegšanu tiem. «Dryva» tika pārrunāts aktuāls jautājums par attiecīgas organizācijas dibināšanu, kura vienotu svešumā no kara posta aizdzītos tautiešus un sniegtu viņiem morālu un materiālu atbalstu. Tāpēc 1915. gadā Pēterpilī nodibinās palīdzības biedrība karā cietušajiem.

Biedrības pārvaldē tiek apvienota visa latgāliešu inteliģence, kura nodibina sakarus ar Latviešu bēgļu centrālkomiteju. Katrā «Dryvas» numurā, sākot ar 1916. gadu, lielāka daļa rakstu tika veltīta palīdzības biedrības apskatiem un latviešu zemes (Latgales, Vidzemes, Kurzemes) un tautas apvienošanās jautājumu iztirzāšanai.

K. GAILUMS

(Turpinājums sekos.)

Žēlsirdība pēc sava prāta

Rajona sociālās nodrošināšanas nodaļa nepārtraukti rūpējas par pensionāru ikdienas sociālajam vajadzībām. Katru dienu mēs saskaramies ar veco ļaužu vajadzībām, ar sāpi domājam par invalīdiem, viņu ciešanām. Tā ir nenokārtota sadzīve, nepietiekoša pensija, vientulība. Bet vissāpīgākais ir tas, ka satiekam cilvēkus, kuri līdz nosūtīt viņus uz pansionātu, kaut arī ir dzīvi viņu bērni. Kādu iespaidu tas atstās uz cilvēku, ja bērni atsakās no tālākas līdzdalības viņa liktenī, savas mātes liktenī? Nespēj aprūpēt savu cilvēku mājas apstākļos?

Sādus jautājumus izskatām katru gadu. E. Skapare (dzimis) 1909. gadā, dzīvo Aglonas ciemā) ir uzrakstījis iesniegumu, lai viņu iekārto pansionātā «Sale-

nieki». Bet viņai taču ir četri bērni. Kā būt? Viņas vietā izlēma pašī bērni. Viņi draudzīgi aizpildīja iesniegumu — saistības par ikmēneša naudas pārskaitījumiem uzturēšanai, kaut gan ne sevišķi daudz (pavisam 30 rubļus no visiem). Bet apstākļus, kāpēc māte jāievieto pansionātā, viņi tā arī nespēja lāgā izskaidrot.

Pavisam pansionātā «Salenieki» maksas uzturēšanā pašlaik ir pieci cilvēki. Kā paskaidroja pansionāte, bērni viņus apmeklē reti, tie ir gadījuma apmeklējumi. Ne vienmēr laikā ienāk maksa par uzturēšanu.

Sabiedrība vaino mātī, tēvu, kuri ir atstājuši savu bērnu, bet kā lai novērtē pieaugušo bērnu cietsirdību, kuri savus vecākus nodod pansionāta apkalpojošā personāla rīcībā?

«Ne jau tāpēc mūs balda vecumdienas, ka, tām atnākot, zūd mūsu prieki, bet gan tāpēc, ka zūd mūsu cerības,» rakstīja Z. Rihters.

Vēl viena problēma, kas ir pelnījusi sabiedrības uzmanību, — daudz bērnu ģimenes. Pašlaik rajonā uzskaitē ir 824 daudz bērnu ģimenes, kurās ir trīs un vairāk bērnu.

Katru gadu daudz bērnu mātes apbalvo ar ordeņiem un medaļām par bērnu pašizlīdzīgu audzināšanu. Bet ir arī tādas, kuras to nav pelnījušas. Piemēram, Rušonas ciemā dzīvo daudz bērnu māte Antonīna Kozaka. Viņai ir astoņi bērni. Atteikts viņu apbalvot ar otrās pakāpes ordeni «Mātes Slava».

Vai māte tādējādi ir sodīta? Ja un nē. Sodīti ir bērni. Viņi ir nesakopti, netiek ievērots ēdināšanas režīms, nav organizēta sadzīve. Viņi nezina, ka, ejot gulēt, ir jānovelk virsdrebes, nezina, ka eksistē spilveni. Vienīgais gaļšums bērniem ir skola. Viņi nespēj dzīvot mājām, — no mājām dves aukstums. Kur ir tās jūtas, ko mātei devusi pati daba?

Tāpat atteikts apbalvojums Sopaļ Čuhrevičai (Saunas ciema iedzīvotājai), priekšniecei Larisai Maslobojevai. Viņu bērni kavē skolu, dzīvo pašī savā vajā.

Rajonā ir vairāk nekā 30 nelabvēlīgas daudz bērnu ģimenes. Kas traucē šīm mātēm audzināt bērnus?

Pilnīgi pretējs piemērs bērnu audzināšanā ir daudz bērnu māte Antonīna Kivleniece, kas dzīvo Saunas ciemā.

Viņa audzina sešus bērnus. Zanis, Ivars, Juris, Māriete, Sergejs, Guntis šajās mājās atrada siltumu, rūpes un...māti. Si sieviete spēja radīt labvēlīgu atmosfēru, apvienot dažāda rakstura bērnus, atguva viņiem cerību nākotnei. Rajonā augsti novērtēja A. Kivlenieces darbu bērnu audzināšanā, viņai iedalīta vīlētajās nozīmes personālā pensija.

Par paraugu bērnu audzināšanā var būt Velta Čermelece no Turku ciema, viņa audzina desmit bērnus, Anastasija Prikule no Saunas ciema — audzina sešus bērnus, Vallija Valaine no Galēnu ciema — audzina sešus bērnus, un daudz citu sieviešu.

Mūsu laikos siltumam, cilvēcībai jābūt par galveno kritēriju attiecībā gan ar veciem cilvēkiem, gan ar bērniem. Pacientīsimies nezaudēt dzimtas mājas siltumam!

I. MIHAILOVA,

rajona izpildkomitejas sociālās nodrošināšanas nodaļas vadītāja

(Honorāru lūdzu pārskaitīt žēlsirdības fondā.)

Redaktors P. PIZELIS

TV VILNA

18. janvāris.

18.00 — Koncertfilma. 18.25 — Pusstunda dabā. 18.55 — Zinas. 19.00 — Zinas krievu valodā. 19.05 — Koncerts. 19.50 — Deputāta kandidāta tribīne. 20.20 — «Labu nakti, mazuli!». 21.00 — «Panorāma». 21.35 — Sabiedriski politisks raidījums «Dialogi». 22.35 — Zinas.

19. janvāris.

8.00 — «Labrīt!». 8.25 — Auditorija. 9.00 — Multiplikācijas filmas. 9.20 — Pusstunda dabā. 9.50 — Molberts. 10.35 — Mākslas filmas «Suna sirds» 1. un 2. sērija. 18.20 — Zinas. 18.25 — Zinas krievu valodā. 18.30 — PSRS čempionāts basketbolā vīriešiem. «Zalgiris». VEF. 20.00 — Ekonomikas aktualitātes. 20.30 — «Labu nakti, mazuli!». 21.00 — «Panorāma». 21.35 — Lietuva pasaulē. 22.05 — Mākslas filma. 23.00 — Zinas. 23.15 — Mākslas filma «Mēness serenāde».

20. janvāris.

9.00 — Zinas. 9.15 — Bērniem. 10.15 — TV skolēniem. 10.55 — Dokumentālā filma «Baltā nāve». 11.10 — Spēlētāji detektīvu. 12.00 — Nedēļas panorāma (krievu val.). 12.30 — Ainas no baleta. 12.45 — Lietuvas TV izrāde. 14.50 — Koncerts. 15.15 — Mākslas filmas «Otrā stāva astonkāji» 1. sērija. 16.15 — Koncerts. 17.00 — PSRS čempionāts basketbolā vīriešiem. «Zalgiris». VEF. 18.30 — Tautas dallāde. 18.50 — Zinas. 18.55 — Zinas krievu valodā. 19.00 — Jaungada koncerts. 20.30 — «Labu nakti, mazuli!». 21.00 — «Panorāma». 21.35 — Dokumentālā filma «Mēs esam piedzimuši par lietuviešiem». 22.40 — Estrādes programma. 23.10 — Zinas. 23.25 — Mākslas filma «Laimīgu Jauno gadu!».

21. janvāris.

9.00 — Zinas. 9.15 — Reliģisks raidījums. 9.45 — Svētdienas rītā. 11.45 — Mūsu valoda. 12.15 — Lietuvas vēsture. 12.45 — Svētdienas mūzika. 12.20 — Reklāma. 13.25 — Mākslas filmas «Otrā stāva astonkāji» 2. sērija. 14.25 — Koncerts. 14.50 — Nedēļas panorāma (oolu val.). 15.20 — Laikmetu griežos. 16.15 — Lietuvas TV izrāde. 18.35 — Zinas. 18.40 — Zinas krievu valodā. 18.45 — Mākslinieku portreti. 19.45 — Dokumentālā filma. 20.05 — Koncerts. 20.35 — «Labu nakti, mazuli!». 21.00 — «Panorāma». 21.35 — Raidījums jaunatnei. 22.55 — Zinas.

DAUGAVPILS CEĻOJUMU UN EKSKURSIJU BIROJS

CEĻOJUMIEM AR VILCIENU (grupām):

Maskavā — no 26. līdz 30. janvārim; februārī — no 9. līdz 13., no 16. līdz 20., no 23. līdz 27. martā — no 2. līdz 6., no 9. līdz 13., no 16. līdz 21., no 15. līdz 21.

Kijeva — no 25. līdz 30. janvārim, no 15. līdz 20. februārim, no 8. līdz 13. martam, no 25. līdz 30. martam (skolēniem).

Ļeningrada — no 28. janvāra līdz 3. februārim, februārī — no 16. līdz 20., no 22. līdz 27., no 23. līdz 27., no 26. februāra līdz 4. martam, martā — no 9. līdz 13., no 12. līdz 18.

Aleksandrova — Zagorska — Suzdaļa — Pereslavlja — Maskava — no 22. līdz 27. februārim, no 22. līdz 27. martam.

Ļvova — no 22. līdz 27. februārim.

Kaļiņingrada — Kuršu, kāpas — no 15. līdz 20. februārim, no 22. marta līdz 27. martam.

Vladimira — Suzdaļa — Gusjhrustalņija — Bogolubovo — no 11. līdz 17. martam.

CEĻOJUMIEM AR LIDMASINU:

Taškenta (Samarkanda, Buhāra, Urgenča) — no 3. līdz 8. martam, no 15. līdz 20. martam (cena 8940 rubļ.).

Ašhabada — no 26. līdz 30. janvārim (cena 7290 rubļ.).

Gori (Tbilisi, Mcheta, Boržomi, Upliscihe) — no 24. līdz 28. janvārim, no 14. līdz 18. martam.

Sevastopole — no 5. līdz 9. februārim, no 19. marta līdz 23. martam (cena 5730 rubļ.).

Kišiņeva (Odesa) — no 12. līdz 16. martam (cena 5910 rubļ.).

Soči — no 2. līdz 7. februārim, no 17. līdz 22. februārim (cena 6000 rubļ.), no 14. līdz 19. martam (cena 3000 rubļ., 15 cilvēkiem).

Jalta — no 19. līdz 24. februārim (cena 5700 rubļ.), no 19. līdz 24. martam.

Ordžonikidze (Naļčika, Gruzijas Kara ceļš, Austrumu Osetija) — no 6. līdz 11. februārim, no 8. līdz 13. martam (cena 6450 rubļ.).

Odesa (Kišiņeva) — no 20. līdz 24. februārim (cena 5700 rubļ.).

Alušta (Jalta) — no 16. līdz 20. februārim, no 4. līdz 8. martam.

Dušanbe — no 15. līdz 19. martam (cena 7560 rubļ.).
Frunze (Isikula ezers) — no 5. līdz 10. martam (cena 7590 rubļ.).
Almaata — no 8. līdz 12. martam (cena 3990 rubļ., 15 cilvēkiem).
Feodosija (Kerča) — no 8. līdz 13. martam (cena 6450 rubļ.).
Baku — no 9. līdz 13. martam (cena 6420 rubļ.).
Sevans (Erevāna, Garni, Geharda, Caknadzora) — jebkurā laikā (cena 6540 rubļ.).

CEĻOJUMIEM AR AUTOBUSU (grupām):

Soļigorska — Minska — Hatīna — no 26. līdz 28. janvārim (38 cilvēkiem).

Grodņa — Druskininki — no 23. līdz 25. februārim, no 9. līdz 11. martam, no 30. marta līdz 1. aprīlim (skolēniem).

Tartu — Tallinna — no 9. līdz 11. martam.

Ģatčina — Ļeningrada — no 26. līdz 29. janvārim, no 9. līdz 12. martam (38 cilvēkiem).

Puškina Kalni — no 20. līdz 21. janvārim, no 9. līdz 10. februārim, no 8. līdz 9. martam (38 cilvēkiem).

Kauna — Trāki — Viļņa — no 21. līdz 22. janvārim, no 25. līdz 26. februārim, no 25. līdz 26. martam (30 cilvēkiem).

Vitebska — Polocka — no 18. līdz 19. februārim, no 18. līdz 19. martam (30 cilvēkiem).

Gagarina — Narofominska — Maskava — no 15. līdz 20. februārim. (30 cilvēkiem).

Pērnavā — Tallinna — no 23. līdz 25. februārim, no 23. līdz 25. martam (30 cilvēkiem).

Volkoviska — Grodņa — Druskininki — no 16. līdz 18. februārim (30 cilvēkiem).
Ļeningrada — no 3. līdz 7. februārim.

Pleskava — Tartu — Pečori — no 9. līdz 11. februārim (30 cilvēkiem).

Gomeļa — Brovarī — Kiļeva — no 8. līdz 13. martam (30 cilvēkiem).

Bresta — Belovežas gārša — no 9. līdz 12. martam (30 cilvēkiem).

Smoļenska — no 16. līdz 18. martam (30 cilvēkiem).

Pleskava — Pečori — Puškina Kalni — no 30. marta līdz 1. aprīlim (skolēniem), (30 cilvēkiem).

Gomeļa — Čerņigova — no 23. līdz 26. martam (30 cilvēkiem).

Ceļazīmes var iegādāties Daugavpilī, pasta indeks: 228400, 5. Augusta ielā 25. Tālruni: 26206 — ceļojumiem ar lidmašīnu, 26503 — ceļojumiem ar vilcienu, autobusu.

PALIDZES INFORMĀCIJAS DIENESTS!

Ja jums mājās ir mēbeles, radioaparātūra vai jebkādas citas mantas, kuras jums nav vajadzīgas, bet jūs nezināt, kur tās pārdot, jums palīdzēs

INFORMĀCIJAS DIENESTS!

Ja jūs gribat iegādāties mēbeles, radioaparātūru vai kādu citu mantu, bet nezināt, kas tās grib pārdot, arī tad jums palīdzēs

INFORMĀCIJAS DIENESTS!

Informācijas dienests jums

var būt noderīgs arī daudzos citos gadījumos. Šī jaunā pakalpojuma veida mērķis — nodrošināt dažādas informācijas apmaiņu starp atsevišķiem cilvēkiem, kā arī starp uzņēmumiem, saimniecībām, organizācijām.

Kā informācijas dienests darbosies?

Ja jūs gribat pārdot savu mantu vai darīt zināmu citiem jebkuru citu informāciju, jums par to jāpaziņo informācijas dienestam Preiļos, Kārsavas ielā 4, sadzīves pakalpojumu kombināta kompjuāteru zālē. Tur jūsu informācija tiks reģistrēta.

Maksa par šo pakalpojumu — 50 kapeikas.

Savukārt cilvēks, kurš grib kaut ko iegādāties vai saņemt cita veida informāciju, to visu varēs uzzināt no informācijas dienesta. Maksa par šo pakalpojumu — 50 kapeikas.

Informācijas dienesta tālrunis — 21290.

IZMANTOJIET INFORMĀCIJAS DIENESTA PAKALPOJUMUS!

Preiļu rajona sadzīves pakalpojumu kombināts

PĀRDOD lauku māju. Zvanīt 23194.

PĀRDOD govī. Tālrunis — 34414.

JĒKABPILS 8. AK LIVĀNU FILIALE

aicina darbā C un E kategorijas autovadītājus.

Izziņas pa tālruni 44031, 44142.

Vēl jau spēka gadī kalnā sauca, Saule norietēja dienas vidū, Vēl jau nodomi kā bērzi plauka, Tagad atmiņas kā sriegī lido.

(E. Rumba)

Izsakām dziļu līdzjutību Annai Pupīnai sakarā ar MĀSAS pār-agro nāvi.

Livānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas kolektīvs

KOOPERATĪVS «GARDUMS»

ieperk par līgumcenām cūkgaļu, bekonu, liellopu gaļu.

Kooperatīva adrese: Silajāņu ciems, desu cehs. Telefons 57769.

Cik grūti šodien ticēt, Ka nevarēs vairst rīt, Tev labudienu sacīt, Un mājās sagaidīt...

(A. Elksne)

Izsakām dziļu līdzjutību Valentīnai Zeilei sakarā ar VIRA traģisko nāvi.

Preiļu sakaru mezgla kolektīvs

LEŅINA KAROGS

MŪSU ADRESE: 228250, Preiļi, Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRUNĪ: redaktors — 22059, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, redaktora vietniece, agrorūpnieciskā kompleksa un sporta nodaļa — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, fotokorespondents, vēstulju, jaunatnes un skolu dzīves nodaļa — 22203, korektori, grāmatvedība, uzzīņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās, iespiests Latvijas izdevniecībā, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Vaļkas ielā 1). Izdevniecība «Aizve» (Rīga, Kr. Valdemāra ielā 105). Viena nos. Iespiešanas cena. Ofsetiespiedums. «Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Преильского районного комитета КП Латвии в районно-го Совета народных депутатов на латышском языке.

Metiens 13 963 eksemplāri (latviešu valodā 10 062 eks., krievu valodā — 3 901 eks.). Indeks 68768. Pas. 32.